„Dat is de oude dag," schertste zij met een glimlach vol matheid.

Handig wist juffrouw Wisman het gesprek in een andere richting te sturen, niet kunnende verdragen op dat oogenblik aanraking van wat zij diep in haar binnenste verborgen hield, maar het gelukte haar niet, een volgende vraag te voorkomen.

„Heb je nog onlangs bericht van Willem gehad?"

„Het is al meer dan een maand geleden."

„Dat is lang en in het begin kwamen zijn brieven zoo geregeld aan."

„Dat was, toen hij nog bij de reservetroepen achter het front lag, maar nu . . . ."

„Zit hij er midden in, wil je zeggen! Kom je moet den moed niet verliezen! Waarom zou hij nu juist zoo ongelukkig zijn, terwijl zooveel anderen ongedeerd terugkeeren?"

„Hij komt niet terug!" sprak zijn moeder zacht voor zich heen, als dacht zij hardop, vergetend, dat zij niet alleen was.

„Daar weet je immers niets van! Je moet je werkelijk wat verzetten tegen die zwartgallige gedachten; je bent een ander mensch geworden, sinds de jongen weg is; anderen merken het misschien niet zoo op, maar ik zie het maar al te goed!"

En men trachtte door meewarig gepraat over haar jongen haar onnatuurlijke kalmte te breken, haar te brengen tot het uitschreien van haar leed.

Zij luisterde nauwelijks toe, gevoelloos voor alle woorden van troost en medelijden; de kinderen begonnen schuw te worden voor de moeder, die hun in haar strakke bleekheid en werktuiglijk hoekig gebaren een vreemde leek.

Op een middag was zij alleen in huis; de kinderen gingen weer school, alsof er niets bijzonders was gebeurd; door een onweerstaanbaren drang gedreven, ging zij de trap op naar het zolderkamertje, dat Willem gedeeld had met het op hem volgende broertje; zij bekeek de plaatjes, die aan den wand gespijkerd waren, zich van de meeste herinnerend, wanneer en van wie hij ze gekregen had; zij tuurde naar het zelfgetimmerde duivenhokje in de dakgoot en dacht aan zijn verdriet, toen de twee duiven, die erin woonden, waren weggevlogen, om nooit terug te keeren; zij rommelde in zijn kastje en vond daarin de mesjes, die hij gebruikte voor het houtsnijwerk, waarin hij in den laatsten tijd zooveel aardigheid had gehad.

Een lange reeks van herinneringen trok aan haar voorbij, maar geen enkele had de macht, een gevoelige plek in haar te raken; al het zachte in haar scheen versteend door den ijzigen vinger van het noodlot, die het had aangeroerd.

Plotseling stiet zij een kreunend geluid uit als van een doodelijk gewond dier.

Haar beide handen omklemden een doos van mooi, glad hout, donkergetint, een vaardige hand was begonnen op het deksel een vogel uit te beitelen; een deel van den rand was met een rij volkomen gelijke karteltjes gesierd.

Een mist trok voor haar oogen, een gonzend geluid in haar ooren deed haar wankelen; dan hoorde zij een vroolijke stem zeggen:

„U was er maar niets tevreden over, dat ik den heelen middag verlummeld had!"

Verlummeld! Zij had hem verweten, dat hij zijn middag verlummeld had en hij . . . hij had zich opgesloten in het broeierige kamertje, hij, die zooveel van wandelen hield, om zijn vrijen tijd te verknutselen aan 'n verrassing voor haar!

Nu begreep zij, waarom hij eens gevraagd had, of haar oude naaidoos wel groot genoeg was. Hij wilde een nieuwe zelf bewerken, om haar die als verjaarscadeau te kunnen geven.

En zij had een aanmerking gemaakt op zijn thuisblijven, waar het hem al hard genoeg gevallen moest zijn, om zijn middag op te offeren!

De doos tegen haar borst geklemd, zonk de moeder op den grond; haar hoofd leunend tegen het lage, openstaande kastje aan, schreide zij, schreide zij, wild en onbedaarlijk, haar tranen wegsmeltend de ijzige starheid binnen in haar.

„Daar komt iemand aan, ik hoorde het hekje dichtslaan."

„Bezoek?"

„Ik weet het niet, kijk eens door het zijraam."

„Wel, het is de burgemeester! Wat zou die . . . . ?"

Zij wist het al, zij wist het al, even zeker, alsof zij de woorden reeds uit zijn mond had gehoord, zij wist, dat de geheime stem in haar, die haar op droefheid scheen te willen voorbereiden, de waarheid had gezegd; zij hoorde aan de voorzichtig gekozen woorden, voelde vaag de eruit opklinkende hartelijke deelneming in den slag, die haar getroffen had, maar ze zei niets; ze zat roerloos, strak starend, zonder tranen.

En ook in de volgende dagen bleven haar oogen droog; werktuiglijk deed zij, wat zij doen moest, haar gezicht getrokken in starre wanhoopslijnen, levend, zonder bewustzijn van leven in zich te voelen.

Familieleden en buren begonnen zich bezorgd te maken over haar, elkaar toefluisterend:

„Zij ziet er uit, alsof zij gek zal worden."

„Als ze maar schreien kon!"

„Het zal haar dood zijn!"

„Het is ook al te verschrikkelijk, die aardige, vroolijke jongen, weg zoo kort na zijn vader!"

„Als zij geen tranen vindt, zal zij haar verstand verliezen!"

HET PENSIOENTJE

DOOR GEORGETTE WARD

Het was warm. Het park lag zwaar en zwoel in de morgenhitte. De bladeren hingen slap en moe aan de boomen, de struiken stonden stil en geruischloos. Het was heel warm! Een paar kinderen speelden dichtbij, de eene dreumes probeerde den ander voort te trekken in een houten wagentje, dat vervaarlijk piepte. Hij veegde nu en dan zijn warm snuitje af met de mouw van zijn linnen pakje. Eindelijk ging hij ook in het wagentje zitten, vier bloote beentjes bengelden over den rand, vier heldere kraaloogen knipten tegen de zon.

Ik sloeg een vlieg weg van het dichtgeknepen knuistje van mijn jongen, die in zijn wagen te slapen lag, de lange, zwarte wimpers als zijige franje op zijn bruine wangetjes; zijn rechterduim, die in zijn mondje thuishoorde, maar verdwaald was, lag nadenkend tegen zijn kinnetje aan. En als zeeschelpjes door de zon bruin-rose gekleurd, zoo lagen zijn twee bloote voetjes naast elkaar, heèl stil, hèel teer.

Toen kwam hij om den hoek van het laantje heen, waar ik zat. De oude parkwerker. In zijn eene hand hield hij den stok met ijzeren punt, waarmee hij papieren van den grond prikte, in de andere hand bengelde de korf, waarin hij ze vallen liet, een voor een, de fladderende ongerechtigheidjes. Overal gingen zijn oogen, onder de struiken, tusschen de boompjes, en handig met één prik zaten de witte vodjes aan zijn stok. Hij knikte tegen me, toen hij mij zag, heel gemoedelijk.

„Morgen Mevrouw."

„Goeiemorgen."

„Warm weertje vandaag."

„'t Is verbazend warm," zei ik.

Hij zette zijn korf neer, waaide over zijn gezicht met een rooien zakdoek. „Ja, als je dat eens nagaat, hebben we niet veel zulke zomers gehad. In 1911, toen was het ook zoo warm. Misschien weet u dat nog wel." — Ik wist het niet meer. — „Maar dat haalt toch nog niet bij 1868. Nee, toen is 't bar geweest. Bar, bar."

In die hitte leek 1868 me ontzettend lang geleden. Ik keek den man eens aan, hij was niet jong meer, al grijs, maar toch nog rechtop en kras.

„Dat hebt u zeker van hooren zeggen," zei ik vriendelijk.

DE MAXIMALISTISCHE BEWEGING IN RUSLAND.

Lenin (x) te paard aan het hoofd van een demonstratie van pacifisten te Petrograd. Een groot aantal soldaten volgde hem, banieren meevoerend, die opschriften droegen tot een onmiddellijken vrede. Op den achtergrond ziet men het Winterpaleis. — Bovenstaande foto, die wij plaatsen om het belangrijke historische feit, dat er op is weergegeven: de eerste openlijke propaganda van Lenin voor den directen vrede, werd ons via Londen toegezonden.